

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MACEDONIA

**Проект на УСАИД за основно образование - ПЕП
Компонента за реновирање на училишта**

**Планирање и организација на работата
на училишниот одбор**

„Многу луѓе не успеваат во животот... Но, не заради тоа што не се способни, заради тоа што немаат знаење или заради тоа што не се храбри... туку едноставно заради тоа што недоволно се организирале да ја постигнат целта“.

Елберт Хабард

Дискусија

- Силни и слаби страни во работењето на училишните одбори
- Дефинирање на предизвиците

За да се обезбедат одржливи промени во училиштето, членовите на Училишниот одбор треба целосно да се посветат на управувањето со процесите и при тоа треба да се соочат со проблемите и предизивиците.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MACEDONIA

Промени во управувањето со училиштето

- Дефинирање на потребите и очекувањата на учениците, родителите и вработените, начинот на нивно постигнување
- Развој на учениците според целите и утврдените стандарди по наставните планови и програми
- Менување на политиката на училиштето кон услужно ориентирано училиште за задоволување на потребите на образовниот пазар

Споделената визија како водич

- Визијата претставува јасен опис на идната состојба кон која се стреми организацијата
- Насоките за развој се инспиративни, мотивирачки, базирани на заедничките вредности
- Споделената визија е основа за квалитетно планирање

Работа во парови

- Која е придобивката на училиштето од УО кој има зајакнат капацитет?
- Како УО може да ја зголеми поддршката на заедницата за училиштето?
- Со какви активности УО може да придонесе во подобрување на работата во училиштето?

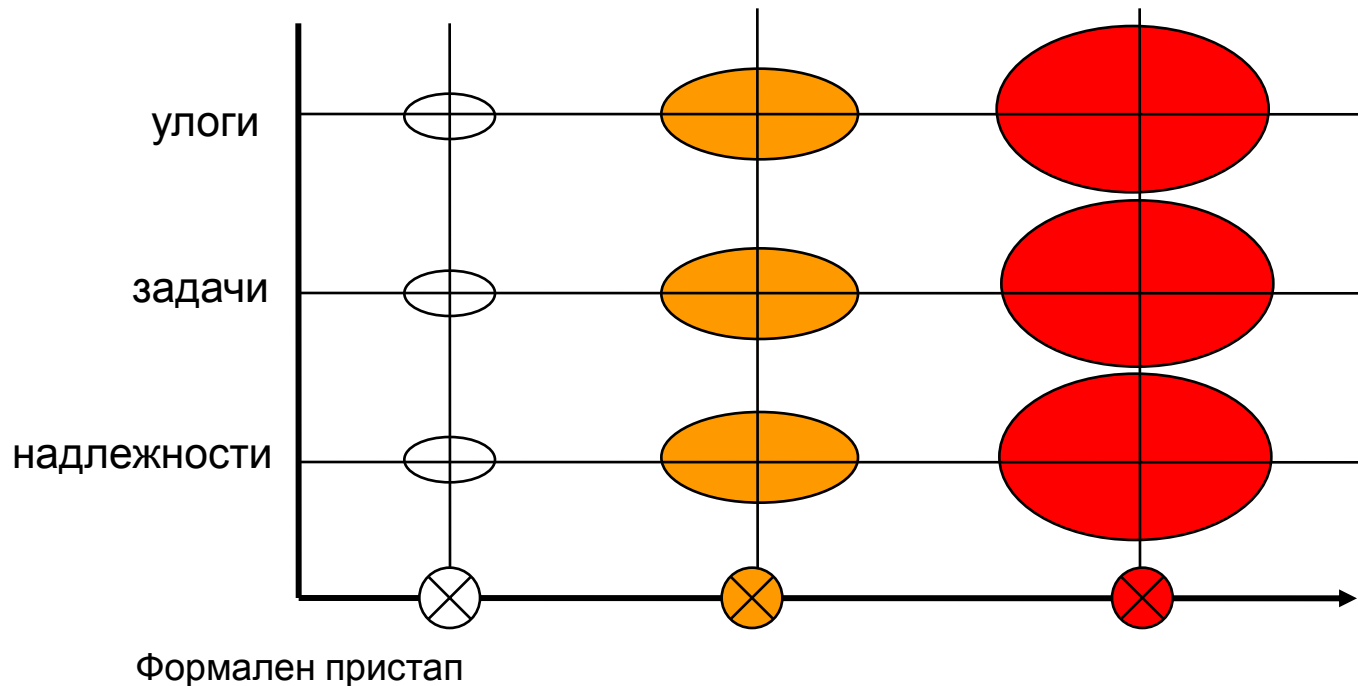
Планирањето и УО

- УО учествува во изготвувањето и усвојувањето на програмата за развој на училиштето
- Планирањето на програмата за развој се реализира на секои четири години
- Секоја втора година се реализира самоевалуација која е основа за планирањето

Улоги, задачи и надлежности на училишниот одбор

Зајакнати капацитети на УО

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MACEDONIA

Решавање на специфични проблеми

1. Донесувањето на процесот на одлучување што е можно поблиску до сите оние институции кои можат да помогнат или да дадат услуга, бара одговорни посредници - лицата од различните нивоа на власта и различни нивоа на надлежности во различни институции и организации.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MACEDONIA

Решавање на специфични проблеми

2. Како централното, така и локалното ниво на власт имаат потреба од тоа телата (одбор за образование, комисија за образование) или лицата кои што ја претставуваат заедницата (советникот за образование, општинскиот овластен инспектор) подобро да ги третираат редовните и посебните потреби на училиштата.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MACEDONIA

Решавање на специфични проблеми

3. Силните училишни одбори, со оспособени и компетентни претставници од сите заинтересирани страни може да ги олесни вообичаените тесни грла кои се создаваат на повисоките нивоа на одлучување
4. Со претставување на гласот на заедницата, се создава јавен простор меѓу училиштето и непосредното повисоко ниво на одлучување

Решавање на специфични проблеми

5. Во тој простор се дискутираат проблемите, а за некои од нив дури може да се најде и решение на тоа ниво, или барем јавната дискусија за нив може да олесни понатамошни интервенции на повисоко ниво.

Со вклучување повеќе луѓе во „јавната арена“, училишните одбори придонесуваат кон јавната свест за образованието.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MACEDONIA

Јавна свест за образованието

- Лобирањето за образованието е важно во општинските совети
- Преку избраните народни претставници во собранието на РМ можно е лобирање дури и на повисоко ниво
- Се добива зголемено присуство, чувство на автентичност, па со тоа и подобра шанса сите тие да им служат на јавниот интерес.

Време е за...

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА УЧИЛИШНИТЕ ОДБОРИ

Најдобар начин за да ја предвидите
иднината е

САМИ ДА ЈА КРЕИРАТЕ!

Милт МекЛарен

**Планирај, ..., планирај, ...,
планирај, ...
Работи!**

Јапонска поговорка

Важност на планирањето

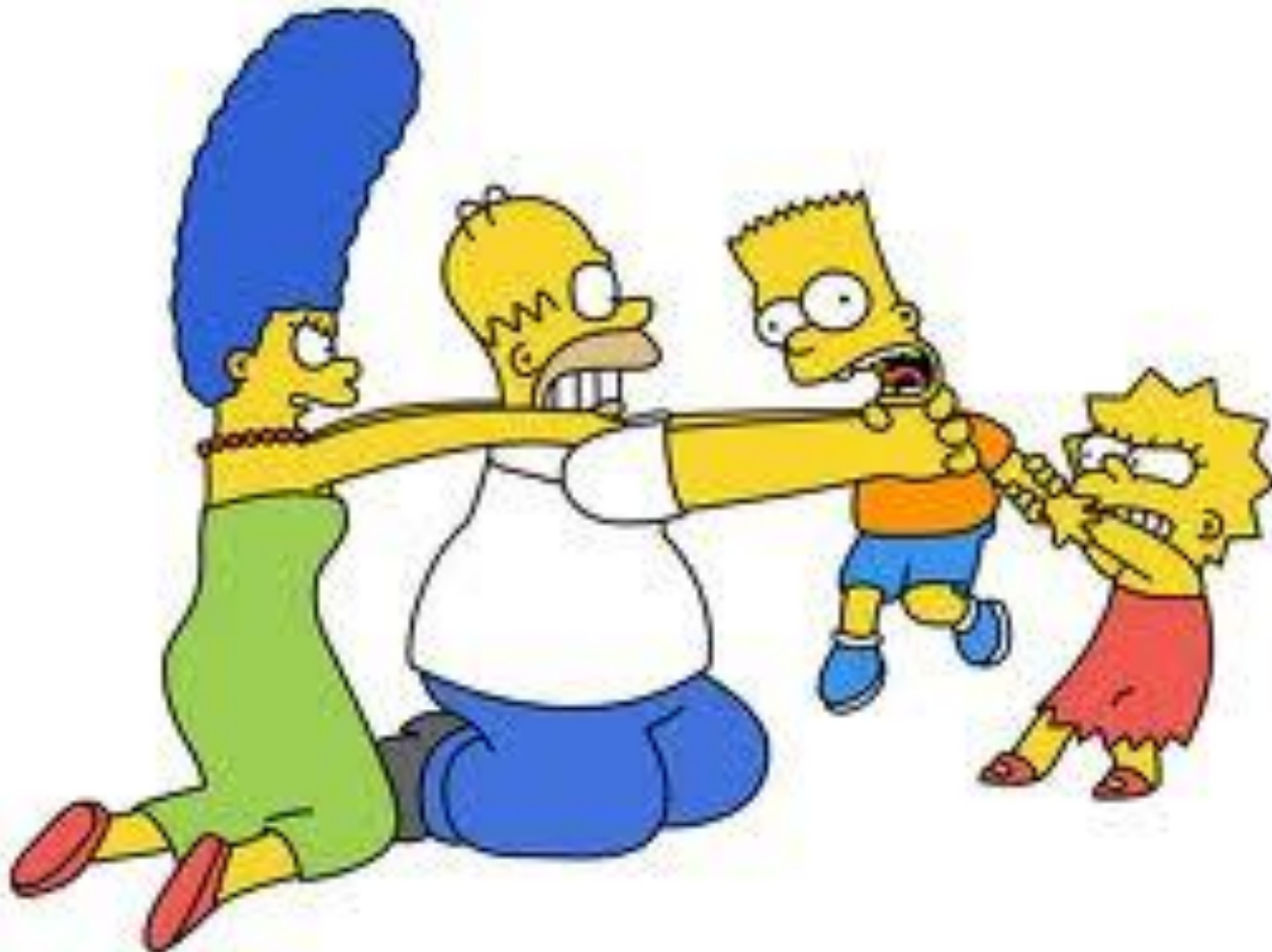
Со планирањето се определува:

- времето за реализација
- неопходните постапки
- носителите на активностите
- времето за евалуација
- индикаторите на успешност
- индикаторите за подобрување и
- се дефинираат неопходните ресурси

USAID | MACEDONIA

FROM THE AMERICAN PEOPLE

USAID | MACEDONIA

FROM THE AMERICAN PEOPLE

Работа во 2 групи

Прва група

- Посочете конкретен пример на планирана активност на училишен одбор, со определување на неопходните елементи
- Индикатор за квалитет:
  - Број на неопходни елементи

Втора група

- Посочете конкретен пример на активност на училишниот одбор која не е правилно планирана, посочувајќи ги можните пречки
- Индикатор за квалитет:
  - Број на можни пречки

Стратешки документи во училиштето

Со изработка на стратешки документи во училиштето, се добива можност за:

- поголема ефикасност на училишната организација во работењето
- подобрување на квалитетот на работите и работните услови
- постигнувањето на подобри резултати од оние кои што таа училишна организација дотогаш ги обезбедувала

Прашање за дискусија

Кои начини за дијагностицирање на успехот и резултатите од работењето во училиштето ги предвидел законодавецот за успешно управување во училиштето?

- Законот предвидува интегрална евалуација на секои три учебни години и дава препораки во посебно подготвен извештај, како и мислењата од советодавната и стручната помош од Бирото
- Самоевалуација која ја спроведува училишна комисија од редот на наставниците, стручните соработници, воспитувачите и родителите која по предлог на директорот ја формира училишниот одбор
- Анализи, извештаи...

Време е за...

Прашања за дискусија

- Кои стратешки документи ги донесува Училишниот одбор?
- Зошто стратешки?
- Какви треба да бидат тие за да одговорат на барањата за ефикасност и ефективност?

Стратешки документи

- Статут на училиштето
- Систематизација на работни места
- Правилници за работа на комисији
- Годишна програма за работа на УО
- Програма за развој на училиштето
- Програма за воведување на повисоки стандарди во училиштето
- Деловник за работа на УО

Стратешки документи

- Правилник за напредување на наставниците, воспитувачите и стручните соработници во звања
- Правилници за наградување и казнување на вработените
- Кодекс за наставниците, вработените и учениците
- Етички кодекс на УО
- Годишен план за следење на реализацијата на Годишната програма за работа на училиштето
- План за следење на реализацијата на Финансискиот план на училиштето

Стратешки документи

- За обезбедување на квалитет на наставата училишниот одбор на секои четири години донесува програма за развој на училиштето
- Програмата треба да се заснова на анализата на резултатите од интегралната евалуација, самоевалуација, екстерно оценување, тековно следење и вреднување според инструменти за следење на програма за училишни стандарди и сл.

Стратешки документи

- План за следење на реализацијата на Годишната програма за работа на директорот
- Оглас за избор на директор
- Протокол за избор на директор
- Протокол за разрешување на директор
- Протокол за формирање на Комисии
- Предлог за именување/разрешување на помошник-директор
- Мислење/ Препорака за избор на наставник
- Покана до медиумите за одбележување на значаен настан/ постигнат успех на училиштето
- План за справување со кризи

Перодично подготвување на документи

- Годишна програма за работа на училиште
- План за следење на реализација на ГП
- Годишен финансиски план
- Завршна сметка
- Извештаи
- Самоевалуација
- Програма за развој

Годишна програма за работа на училиштето

Поврзаност

- Закон за основно образование
- Подзаконски акти
- Локална стратегија за развој на образованието
- Концепција за деветолетка
- Извештај од ИЕ
- Самоевалуација и Програма за развој
- Проекти одобрени од Министерството за образование и наука
- Насоки од основачот
- Насоки од Министерството за образование и наука
- Сопствени иницијативи

Годишна програма за работа на училиштето

Содржини

- Кратка лична карта
- Колектив (наставници, служби)
- Стручни активи
- План за професионален развој
- План за јавни набавки
- Ученици
- Паралелки
- Подрачни училишта
- Инфраструктура
- Нагледни средства
- Специфики (материјални, нематеријални)

Годишна програма за работа на училиштето

- Задолжителна настава
- Изборна
- Додатна и дополнителна
- Воннаставни активности
- Вонучилишни активности
- Воспитна компонента
- Натпревари
- Екскурзии
- Соработка со локална заедница
- Соработка со родители
- Посета на културно-уметнички настани

Годишна програма за работа на училиштето

- Грижа за здравјето
- Општокорисна работа (акции)
- Превоз
- Учебници
- Екологија
- Патронен празник
- Проекти
- Оперативна програма (О.П.) на директор
- О.П. на УО
- О.П. на Совет на родители
- О.П. на Училишна заедница
- О.П. на стручна служба
- Други специфики

Определување на процеси во ГП

Работа во 2 групи

- Изработка на план за следење на процесите од Годишната програма за работа на училиштето

Време е за...

Процедура за изработка на стратешки документи

- Утврдување на потреба од донесување стратешки документ
- Дефинирање на целта на документот
- Определување на неговата поврзаност со законски или други акти
- Обезбедување на појдовни информации, податоци, анализи
- Оперативно планирање

Работа во три групи

Дефинирање на процедурата за изработка на:

- Годишна програма за работа на УО
- Деловник за работа на УО
- Етички кодекс

Заклучоци

Задача за менторската средба

- Определување на еден документ кој ќе се работи во целост

Подготовка

- Делегирање на задачи на членовите на УО
- Обезбедување на материјали, информации, податоци, анализи

Време е за...

